

HALÁSZ IMRE. Szerkesztéségi iroda: Franklin-Társulat épületében (egyetem-utca 4).

KÖZÉRDÉK POLITIKAI NAPILAP.

HALÁSZ IMRE. ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: helyben és vidékre...

Table with columns: sorsjegyek, ár, érték. Lists various subscription rates.

ULAT (egyetem-utca 4. sz.) megpható.

KÖRÜL att.

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

ULA

Budapest, június 9.

Képviselő választási mozgalmaktól vizsgáljuk az ország, beszámoló s programbeszédekkel van tele a levegő.

Eddigi képviselőházaink is tapasztalható volt azon sajnós jelenség, hogy mindegyik rosszabbított kiadása volt elődjének.

Nagy átok volt az országra nézve a volt baloldali által daemioni megátkozottsággal évek át szított közjogi harca.

A frázisgyártás és farizmus képmutatás nyomorult képe tárul fel előttünk, ha a szabadelvű választási mozgalom végig tekintünk. A butaság és a servilismus tüneplő orgiái országiszterte.

Nem kérjük most a jelöltöket, vannak-e elvei, komoly és hosszas gondolkodáson alapuló meggyőződésük, vannak-e tanulmányai s megvan-e az országértelmi és jellembeli önállósága.

Mert ezt, csakis ezt sem egyebet jelent a „szabadelvű” cím. Szabadelvű az, aki kormánypartit. Kormánypartit az, aki támogatja a mostani kormányt.

Szabadelvűnek lenni tehát ma annyit tesz, mint vak, feltétlen támogatást igénylő mindazon ismeretlen dol-

gokra nézve, melyeket Tisza Kálmán akar, akarhat, akarni fog, vagy egyáltalán akarni foghatna.

Világos tehát, hogy minél tudatnabb s önállótanabb valaki, annál alkalmasabb arra, hogy a szabadelvű párt tagja legyen, melynek elve, quintessenciája a servilismus.

Mint a mesébéli óriás, lakába hazatérve, gyanus szemekkel tekintett körül s a szavakkal: „emberszagot érzek”, rohanat keresni az elbujtított szerencsétlen áldozatot, — így tesznek most a pártinquisitorok.

Mily előnyös ellenben annak a helyzet, aki torokszakadtáig kiáltja, hogy ő szabadelvű, hogy ő már évek óta leste-várta ezt a mostani állapotot, hogy Tiszával végre felvirradt Magyarország boldogságának hajnala.

Mely előnyös ellenben annak a helyzet, aki torokszakadtáig kiáltja, hogy ő szabadelvű, hogy ő már évek óta leste-várta ezt a mostani állapotot, hogy Tiszával végre felvirradt Magyarország boldogságának hajnala.

Az ily jelölt azonnal kiküldetik nagy hazafinak: összetakol egy programbeszédet a Hon vagy Ellenőr néhány vezérékkel: fényes banderium fogadja, midőn a kerület főhelyére indul beszédjét elmondani: gondoskodik róla, hogy minél gyakrabban előforduljanak beszédjében a szavak: nagy hazánkfia Tisza Kálmán, — fusió, — szabadelvű-párt, — mindezen szavaknál harsogó, percekig tartó éljenzések szakítják felbe a kortések által még jobban elbujtított tömeg részéről.

Mert ezt, csakis ezt sem egyebet jelent a „szabadelvű” cím. Szabadelvű az, aki kormánypartit. Kormánypartit az, aki támogatja a mostani kormányt. De mit akar a mostani kormány? Azt akarja, a mit Tisza Kálmán akar. S mit akar Tisza Kálmán? Azt, meglehet, ő maga tudja, de sokkal ravaszabb, hogyszem valakinek megmondani. Valószínűbb azonban, hogy ő maga sem tudja, hogy mit akar.

Szabadelvűnek lenni tehát ma annyit tesz, mint vak, feltétlen támogatást igénylő mindazon ismeretlen dol-

felkapaszkodni nem bírnak, azonban, a nagyraívágás öröge által hajtatva, teljes képtelenségük dacára törvényhozói missiót éreznek magokban: kivétel nélkül szabadelvűeknek vallják magukat.

Legkellemetlenebb azon tehetséges hazafiak helyzete, a kik nem bírnak ugyan a szabadelvűpártiság kifogástalan minőségével, a mennyiben megvan bennök az önálló gondolkodás vétkes ösztöne, de fenyegetve látják képviselői állásukat a választásoknál felülől mozgásba hozott tényezők által.

Az osztrák miniszteriumhoz intézett átirat ugyanis egy még minden oldalról meg nem világított s a minisztertanács által még el nem fogadott tervezet alapján történt. Csak miután az osztrák kormány egy rövid átiratban késköz nyilatkozott az alkudozásokra, ekkor, azaz tegnap tartott meg a magyar pénzügy- és kereskedelmi miniszter, valamint a kereskedelmi államtitkár köz az értekezlet, melynek eredménye állítólag „egységes s a kérdés minden oldalát megvilágító munkálata.”

Az osztrák miniszteriumhoz intézett átirat ugyanis egy még minden oldalról meg nem világított s a minisztertanács által még el nem fogadott tervezet alapján történt. Csak miután az osztrák kormány egy rövid átiratban késköz nyilatkozott az alkudozásokra, ekkor, azaz tegnap tartott meg a magyar pénzügy- és kereskedelmi miniszter, valamint a kereskedelmi államtitkár köz az értekezlet, melynek eredménye állítólag „egységes s a kérdés minden oldalát megvilágító munkálata.”

Ily módon reméljük, sikerül egynehányan magat megválasztatni s talán nem alaptalan azon remény, hogy fognak akadni a kormánypartban is férfiak, akik ha nem mernek is, legalább egy ideig, határozottan kilépni nézeteikkel, de legalább képesek egy mondatot correcten fogalmazni, egy politikai eszmét megérteni, egy adminisztratív, nemzetgazdasági vagy pénzügyi kérdéshez értelmesen s nem csupán a kormánypartit sajtóelől kölesztől közlőhellyelkel hozzászólni.

Valóban nehéz a reményt el nem vesztetni az ország sorsának jobbrafordulata iránt. Mi azonban bízunk a nemzet zömének egészséges érzületében, mely rövid idő múlva bizonyára reagálni fog a szellemi rabszolgaság ellen. Am tizték egy ideig sivar orgiákat, ám tegyék választási mottóvá a teljes programmalanságot, ám üldözzék a gondolatot, tizzenek praemiumot a korlátoltságra s a férfias önakarat megtagadására: ez a rendszer nem tarthatja magát soká. A nemzet fel fog ébredni a mámorból, melybe a kortespolitika mesterfogásai által ringattatott. Keserül lesz a kábardulás, — de talán annyi esalódás után végre az utolsó.

Marius tehát nem is gondolt többé a látogatással. — Nagyon elfáradtam . . . csaknem elnyom az álom, mondá inasának. Az ágyamra dőlök ugyan, de pontban nyolczkor költés föl . . . De hiába várta a pihenet, megnugtató álmat. Az utolsó negyvenlecz óra alatt szeltem a legmagasabb fokig fel lévén eszizva, idegzetem izzagott állapotban volt, mely csaknem elviselhetetlen vált. Amint lehunyta égő szempilláit, kérelhetlen részletességgel vonultak el lelke előtt mindazon események, melyek az emlékezetes délután óta követték egymást, midőn a Place Royale fái alatt szerelmet vallott Gilbertnek. Ki merte volna akkor neki mondani, hogy ő, Trégars marquis e nagy alatomos pórt fogja megindítani, melynek kimenetelére valamilyen gyalozatos botrány lesz, melyben az ő neve is elő fog fordulni! . . . Ki mondta volna akkor, hogy lassacskán, a tények és események által készített annyira fog jutni, hogy legyőzve minden ellenzenvét ravaszágban és tekervényes cselszövéseben vetekedni fog azon nyomorultakkal, kiket karja utól akart érni! De Marius nem tartozott azokhoz, kik a megkedzett uton megállanak, tétovázának s végre visszavonulnak. Lelkiismerete nyugodt volt, az igazságért, a jogért küzdött . . . s Gilberte a siker és győzelem jutalma lesz . . . Nyolczat ütött az óra . . . inasa belépett. — Szaladj kocsidért, parancsolá, pár perc alatt kész leszek . . . Csakugyan készen várta már a visszaterő szolgát s miután oly búsvér volt zsebében, mely a legrosszabb gebének is szárnnyakat kölcsönöz, alig tíz perc alatt a Hotel des Folieshez ért. — Hogyan van, elkésett. Már senkinek sem áll többé hatalmában, a törvény menetét megakadályozni. A rendőröknek közbeszólása Fortin

Wenckheim miniszterelnök, Tisza, Széll Simonyi, Szende és Péchy miniszterek Bécsben vannak. Holnap kezdődnek 6 fősége elnökele alatt a tanácskozások, melyekben Andrássy gr. is részt vevend. Legelőször a katonaszállásolási törvény fog elintéztetni, azután az 1876-iki közös költségvetés, végre a vám és kereskedelmi szövetségre s a monarchia vámpolitikájára vonatkozó tárgyalások előkészítéséről a két állam kormányának alapeszméi s a modus procedendi is szóba fognak hozatni.

A vám és kereskedelmi szövetség revíziója. Félhivatalos részről is megerősítve találjuk azon általunk ismár említett hírt, hogy a magyar kormány a vám- és kereskedelmi szövetség revíziójára vonatkozólag az osztrák miniszteriumhoz ez ügyben intézett átirat keltekor még nem volt kész munkálata.

Az osztrák miniszteriumhoz intézett átirat ugyanis egy még minden oldalról meg nem világított s a minisztertanács által még el nem fogadott tervezet alapján történt. Csak miután az osztrák kormány egy rövid átiratban késköz nyilatkozott az alkudozásokra, ekkor, azaz tegnap tartott meg a magyar pénzügy- és kereskedelmi miniszter, valamint a kereskedelmi államtitkár köz az értekezlet, melynek eredménye állítólag „egységes s a kérdés minden oldalát megvilágító munkálata.”

A miniszteri tanács által elfogadott munkálata azon kérdés kíséretében fog az osztrák kormányhoz átküldetni, vajjon ez irásbeli jegyzékben vagy meghatalmazottak útján szóbelileg kívánja-e a tárgyalásokat folytatni.

A magyar kormány fentebb jelzett, a keddi minisztertanács elkerülő munkálatairól azt hallja a „Hon”, hogy az észleltetése kiterjed a fogyasztási adók kérdésére; elősorolja az eddigelő észleltetéseket, jelzi a magyar állam e téren történt megkötéseit, módot jelöl ki, mindezek jövőben való fellazítására s pedig a vám- és kereskedelmi tárgyalások mellett; ugyan ily intézkedést javasol — bőven megvilágítva az ügyet adatokkal — a vizsgatérítési illetékek ügyében, s végül megemlékezik magokról az általános váltótelekről s elsorolja az általa szüküségesséknél velt főbb módosításokat. Jelzi végül a konzultációs ügyet, a szabadelvűség s a vasutügyet, melyekben szintén lényeges változások óhajt, azonban kijelenti, hogy ezek tárgyalásába csak az előbbi — elsőbbségi fontosságú kérdések — iránt való megegyezés után becsatlakozhatik.

A magyar kormány elhatározott szándoka a tárgyalások ez ügyben, melyben a fentebbiek szerint nézetet már is minden fenforog kérdésre nézve részben tüzetesen, határozottan s részletesen körvonalozták, részben akkora körvonalozva leszenk, június 23-án már megkezdend. Természetes, hogy az elfoglalt állásokon nyilvános jelzését az alkudozások diskreczionális természeté tiltja.

A horvát ultranemzeti-pártnak rakonezatlanságai néhány nap óta igen

kényelmesen folynak a horvát országgyűlésen. Makanez et consortes a legdühösebb kitérőek közt szidják a közös magyar és a horvát kormányt, a volt közös és tartományi országgyűlést egyaránt. S e botránnyokon a horvát országgyűlés t. karzati közönsége tapos s hangos zviókk kíséretében gyönyörködik. A horvát kormány mérsékelt válasza a szenvedélyes interpellációkra csak növelte napról napra Makanezék böszülését, s a karzatok „nemzeti” lelkesülését. Mig elvégre a tegnapi ülésen „post tot discrimina rerum” az országgyűlés elnöke indítatva érezte magát, hogy az újjongó karzatot kiirtse. Más szerencsétlenség nem történt; s az unio becsülete ismét mentve van.

A karloviczi congressuson a püspökök pressiója folytán, kik jelentették, hogy nem fogadják el a mandatumot, ha Mileticesel együtt választatnak a bizottságba, megígérte Miletics, hogy azon esetben, ha megválasztása által elégtételt nyer, azonnal le fog mondani. Ennek folytán rendes bizottsági tagokká választattak: Stojkovic püspök, Nikolics Sándor, Branovaeski, Subotics, Zsvkovic osztrályfők és Miletics. Az utóbbi aztán csakugyan lemondott, mivel — úgy mondá — a bizottság egyetelmű eljárását nem akarja akadályozni. Stojkovic püspök, akkorára hivatkozva, fölmennetni kívánta magát, de hosszas sürgetés után elfogadta a mandatumot. Két pap között megoszoltak a szavazatok; így se kapott abszolút többséget. Este az új választások és a pótválasztások történtek, s congressusi alelnöknek Branovaeski congressusi bizottsági tagoknak Stojkovic püspök, Branovaeski, Jovanovic lelkész, világiak: Branovaeski, Nikolics, Subotics, Zsvkovic és Kaszapinovic; pótagyokká: Vojnovic püspök, Stefanovic esperes. dr. Maximovics, dr. Stefanovic és Despinics nagybirtokos választattak.

A mult országgyűlés képviselőházának bánya jogi bizottsága egy igen terjedelmes jelentést és egy törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, — melyet Stoll Károly bizottsági jegyző szerkesztett. A jelentés, mely nem kerülhetett mára a ház elintézésé alá, igen érdekes a bányák, kohók és bányaerők viszonyaira vonatkozólag. Alkalmilag, ha az előbbi, a törvényjavaslatot s a jelentés főbb pontjait közölni fogjuk.

Bécs, jun. 8. (Eredeti levél.) Konstantinápolyból érkezett diplomatiai jelentésből kitűnik, hogy Oroszország melyet Anglia több-kevésbé nyíltan támogat, egész befolyását felhasználja E s s a d pasa nagyvezír ellen, ugyhogy ennek állása valóban megrendítettnek tekinthető. Ez ügyben Anglia és Oroszország Németország és Ausztria-Magyarország ellen működnek; mert a két utóbbi hatalom képezi Essad fő támaszát, bár befolyásuk nem oly nagy mint az orosz-angol. Franciaország selegesen viseli magát s ez idő szerint — főleg a követség változása folytán — befolyása sines.

s midőn a kocsis a Saint-Lazare utcába fordult: — Álljunk meg! szolt Trégars marquishez. — Minek? — Hogy megvehessem Vincze apó reggelijét. Ez az ember nem mehet el a vendéglőbe, s így abban állapotunk meg hogy én fogom ellátni enniivalával . . . Marius még mindig gyanskodék, azonban nem tartá czelszerűnek Zélie asszony kívánságának megtagadását, erősen feltette magában, hogy egy tapotnyit sem távozik a fiatal asszonnyal. Elkísérte tehát a pékhez és a henteshez s midőn a vásárlások el valának végezve, belépett vele a szerény külsejű házba, melyben Zélie Cadelle asszony lakása volt. Már a léposón valának, midőn a házmesterné szaladva jött ki szobájából. — Asszonyság! kiálta, asszonyság! . . . Cadelle asszony megállt. — Mi baj? kérdé. — Levél van itt a számára. — Számomra? — Itt van ni! Egy urhölgy hozta el, vagy öt perczel ezelőtt. Nagyon boszankodott, hogy nem találta az asszonyságot. De ismét eljött. Tudta, hogy ön ma reggel el fog jöni jönni. Trégars marquis is megállt. — Hogy nézett ki azon nő? kérdé. . . . Egész feketében volt és arczát sűrű fátyal borítá. — Kösönöm, jól van. Midőn a házmesterné visszatért szobájába, Zélie asszony feltörte levelét. Az első boríték egy második levelet tartalmazott, melynek feliratát akadovasa silabizálá Zélie asszony. „Vince urnak átadandó.” — Tudják, hogy nálam rejtőzik el! rabegé a fiatal nő meg nem lepetten. Ki tudhatja azt? — Ki? Hát azon nő, kinek hirnét oly gondosan őrizte Favoral, midőn őt a cirkus-utcában elhelyezé.

Fiume és a déli vasut tarifái.

Maradt tehát egyedül hátra a lokál-üzlet tarifarendszere. A déli vasut merev mértföldrendszere itt nagyon természetesen még jobban érvényesíti magát, mint a köteleki vagy a special-tarifáknál, s így nagyon természetes, hogy a 2 mértföldnyi előny Fiume javára annál inkább szembeötlő. E merev mértföld rendszer alól azonban vannak mégis egyes kivételek, a melyek — más csakis ezért magáért is — különös figyelmet érdemelnek. Átlagos szabályul e mértföld számrendszer tekinthető, s így csak kivételek fordulnak elő, de e kivételek sem a tarifákra vonatkoznak közvetlenül, hanem csak az osztályozásra.

Ily egyes eseteknél Triest és Fiuméből az ágió-illeték engedtetik el; néha más osztályba számítatják az áru; így az alum, a mely rendszeren a III. osztályba soroztatik, Triestből és Fiuméből V. osztályban számít. A többi ezikkel, a melyek Triestből és Fiuméből más osztályban számítatnak, a következők: gyogyárak, a gyapot, festőszerek, kölni víz, vasárak, vasuti cikkek, sinek, kerekék, hering, kender, építési-és mitia, zene stb. eszközök, rövid áruk, butorok, borszesz, ásványvizek, szőtt áruk, bor, czukor. Ezek mindegyikénél Triest egyforma előnyben részesül Fiumével, s miután csak az osztályozásnál tétetik a kivétel: természetesen a mértföldszám itt is életbelép, s a Fiume javára szlov 2 mértföldnyi előny megfelelő módon érvényesíti magát. Kétségkívül van eze nettéréseknél előny a bécsi irányú javára; így például a kölni víz, zenezsók, rövid áruk, butorok, ásványvizek és szőtt áruk éppen Bécsből élvezik a kedvezményezett osztályozást. Budapestrol pedig nem: azonban Triest és Fiume közt e tekintetben sines semmi különbség téve, s így Fiume a rövidebb ut előnyét egész mértékben élvezi.

Hasonló kell mondanunk a kiviteli tarifákról is, a melyek csupán a vasuton kiszállított némely terményekre (borszesz, dohány, papír és czukor) vonatkoznak, s a melyeknél szintén a mértföld szám lévén irányadó, az engedmény csupán az osztályozásban adatik, a minél fogva aztán a rövidebb ut előnye szembeötlőleg érvényesülnek Fiume javára.

Végig mentünk ezzel a szentpéterfiumei vonalat érdeklő összes tarifákon sem az átviteli, sem a köteleki, sem a specialis, sem a kiviteli, vagy lokál tarifákban sehol sines nyoma annak, hogy Triest érdekei által el volna nyomva Fiume érdeke. Sőt tovább kell mennünk, hogy azt sem lehet bizonyítani, hogy azon távolság különbséget, a mi van Triest és Fiume között, a mint csak nemrégiben is hang-

Nem létezett emlék, mely a fiatal asszonnyal erősebben ingerelhet. — Igaza van! szolt. No, elég soká üzött gyunt belőlem a vén gazember! De megadja még az árat! Mindazonáltal, midőn a harmadik emeletre ért és kulesát a lakatba akará csusztatni, a régi habozás ismét erőt vett rajta. — Oh ha valami szerencsétlenség történnék! dadogá. — Mitől fél? — Vincze apónak mindenféle fegyvere van. Megesküdött rá, hogy az első, ki e lakásba mer lépni úgy lelővi mint a kutyát. Ha ránk találna löni! . . . Fél, bizonyon felt, annyira, hogy foga is vazoogott bele és arczát halálaspadság lepte el. — Akarja-e, hogy én lépjek be előbb? indítványozá Trégars marquis. — Nem . . . D: ha jó gyerek volna, megtenné azt a mire kéri fogom . . . Mondja . . . megteszi? . . . Ha lehet . . . — Oh! Hogy ne lehetne! . . . Hát hallgasson ide . . . Mi együtt megyünk be, ugye bár . . . de ön vigyázzon, hogy zajt ne üssön . . . Én, egyedül előre megyek és beintem Vincze apó a nagy szobába, mely műhelyem lesz, ott átadom neki élelmi sereit és előkészítem őt az ön látogatására . . . Ön ez alatt egy üvegajtós kabatban marad . . . honnan mindent látni és hallani lehet, és a kellő perczben megjelen . . . A terv tulajdonképen igen eszesen volt kombinálva. — Rá állok! szolt Marius. — Akkor, mondá Zélie asszony minden jól van. Az üvegajtós fülke a bemenettől jobbra van. Lépjén csendesen . . . s vigyázzon! . . . Ezzel felnyitá az ajtót.

XIII. A szállás csakugyan olyan volt, a minőnek Zélie asszony leirta.

A MÁSOK PÉNZE. REGÉNY. Írta: GABORIAU ÉMILE. Franciaából fordította: ZICHY CAMILLA. (II. kötet.) XII. Reggeli négy óra volt, midőn Marius de Trégars és részletesen tanakodott a a rendőrökkel, mindkettő igyekezett minden eshetőséget előre látni és azok szerint irányozni a teendő lépéseket; Marius eljárása gondosan ki volt jelölve és azon határozott tudattal jött haza, hogy a ma felkelő nap fogja látni sajtóságos merész játszmájának győzelmes sikerét, vagy döntő vereségét. Midőn haza ért, hű szolgálja fogadá. — Végre valahány, csak hogy itt van marquis ur! Világos volt, hogy aggyáiban nem mert lenyugodni és egész éjjel virraszott a derék ember. De Marius annyira el volt foglalva saját eszméivel, hogy észre sem vevé szolgálja nyugtalanságát. — Nem volt itt senki távollétem alatt? kérdé. — Bocsánat! Egy ur volt itt este, Costeclar ur, ki nagyon kedvetlen volt, hogy nem találta marquis urat. . . . Azt mondá, hogy igen sürgős, fontos ügyben jött, — melyről marquis urnak tudomása van. . . . és kért, hogy tudassam marquis ural, hogy holnap . . . azaz ma délelőtt eljön . . . Thaller báró küldöttje volt-e Costeclar? . . . Meggondolta-e a dolgot a Kölesönös hitel igazgatója, s arra határozta-e magát, hogy elfogadja az eleinte elutasított feltételeket? . . . Ha úgy van, elkésett. Már senkinek sem áll többé hatalmában, a törvény menetét megakadályozni. A rendőröknek közbeszólása Fortin

old körül. kalandjai. rajon. NYVTAR. utatás a francia nyelv. Két tanfolyam (130. onnak 50 kr. szótár. A legjobb küt- vített és javított ki- 1 frt 60 kr. n. (520 l., 8 r.) fizve 1 frt 60 kr

